

Català

El tramvia de sang

Un recorregut històric apassionant que ens descobreix l'antic traçat del primer ferrocarril miner del Berguedà

Cercs, Alt Llobregat, Berguedà, Barcelona, Catalunya, Espanya

Dificultat Notable

Temps total efectiu 5:50h

Distància total 19,3 km

Desnivell acumulat 317m

Altitud mínima 712m

Altitud màxima 798m

Punt de sortida / arribada Escola Sant Jordi de Cercs

Població més propera Cercs

"Catllaràs - Picancel. 1:25.000." propietat de l'Editorial Alpina.

 itinerari

 sentit de la ruta

 inici / final

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Escola de Sant Jordi de Cercs	0:00h	754m	42.150051°	1.856755°
2 Carretera de la Casanova de les Garrigues	0:30h	773m	42.145692°	1.850230°
3 Túnel de Cercs	1:15h	746m	42.136038°	1.863166°
4 Portella a l'esquerra	1:45h	796m	42.125864°	1.857054°
5 Coll de Santa Magdalena	2:45h	767m	42.107556°	1.850541°
6 Plaça de Sant Pere	2:50h	712m	42.104373°	1.846199°
1 Escola de Sant Jordi de Cercs	5:40h	754m	42.150051°	1.856755°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Descobrir l'antic traçat del **tramvia de sang**.
- ✓ Admirar una de les obres d'**enginyeria industrial del segle XIX més destacada** del nostre país.
- ✓ Contemplar les **boniques vistes** de la vall del Llobregat, l'embassament de la Baells i la serra de Picancel.
- ✓ Gaudir del **paisatge prepirinenc** i dels boscos del Berguedà.

INTRODUCCIÓ

Ruta de 19,4 km de longitud (anada i tornada) entre Sant Jordi de Cercs i Berga. L'itinerari ressegueix un tram de l'antic traçat del ferrocarril miner del Berguedà que servia per transportar el carbó de les mines de Fígols fins a Berga, conegut com a *tramvia de sang* per ser de tracció animal. Es tracta d'una excursió sense dificultats tècniques i fàcil de seguir donat que el recorregut coincideix amb el GR 270. En aquesta guia s'indiquen l'exigència física, la distància i el temps globals d'anada i tornada (que es fan pel mateix camí). Tots aquells que viatgin amb dos vehicles poden valorar la possibilitat de fer combinació de vehicles i fer el recorregut només en un sentit (en aquest cas recomanem començar a Sant Jordi de Cercs i acabar a Berga).

Aquest itinerari ens permet conèixer l'antic traçat del ferrocarril de tracció animal -tramvia de sang- que transportava el carbó de les mines de Fígols fins a Berga i que constitueix una valuosa mostra de la història industrial del nostre país. L'itinerari transcorre en paral·lel al riu Llobregat, entre els pobles de Cercs i Berga, a la zona de transició entre l'Alt i el Baix Berguedà. Durant la ruta gaudim d'extenses panoràmiques de l'embassament de la Baells, la vall del Llobregat i la serra de Picancel.

SABIES QUE...

El tramvia de sang de les mines de Fígols va ser el primer ferrocarril miner del Berguedà? Aquest ferrocarril servia per transportar el carbó des de les mines de Fígols fins a Berga, des d'on es distribuïa per la vall del Llobregat. Es tractava d'un ferrocarril on el carbó era transportat amb vagonetes que eren arrossegades per matxos, un encreuament entre el cavall i l'ase. Va començar a circular cap a l'any 1871 i la línia es va clausurar l'any 1904 amb l'arribada del tren de vapor a Guardiola de Berguedà. El recorregut del ferrocarril començava al collet de Santa Magdalena, a les afores de la ciutat de Berga, passava per Cercs i seguia fins a l'estació a la mina de la Consolació, a Fígols. El tramvia de sang tenia una vintena de petits ponts i el traçat era molt sinuós, sense túnels ni grans viaductes, resseguint les formes de la muntanya a una cota constant.

MÉS INFORMACIÓ

DURACIÓ: Dia complet.

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 5:40h en total: 2:50h des de Sant Jordi de Cercs fins a Berga i 2:50h per tornar de Berga a Sant Jordi de Cercs pel mateix camí.

DESNIVELL ACUMULAT: 317m

DIFICULTAT: Notable. En cas de realitzar-se l'itinerari només en un sentit, l'exigència física disminueix (classificaríem la ruta com a "Mitjana"). A nivell, tècnic, l'itinerari no presenta cap dificultat.

ÈPOCA: Tot l'any.

CARTOGRAFIA:

- Rasos de Peguera - Serra d'Ensija. 1:25.000. Editorial Alpina.
- Base topogràfica de Catalunya 1:25.000. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC).

OBSERVACIONS: Si disposem de dos vehicles, podem deixar-ne un al punt final de l'itinerari, a Berga, i així estalviar-nos la tornada pel mateix camí. L'itinerari es pot realitzar indistintament en els dos sentits de la marxa, encara que el sentit descrit, de N a S, és el més freqüent.

NO ET PERDIS..

Visitar la bonica ciutat de Berga, on destaca l'església parroquial de Santa Eulàlia, del segle XVII, situada a la plaça de Sant Pere, l'espai central de les festes de la Patum. També podem visitar les restes de les antigues muralles que encerclaven la ciutat, amb el portal de Santa Magdalela, l'únic que es conserva dels set portals que tenia la ciutat a l'època medieval.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

Arribem a **Sant Jordi de Cercs** per la carretera **C-16**. Uns **9 km** al N de **Berga** prenem el trencall de **Sant Jordi de Cercs**. Seguim pel carrer de la Confederació Hidrogràfica del Pirineu Oriental i al final arribem al camí de Sant Jordi i a **les escoles**, punt d'inici de la ruta, on hi ha una zona per aparcar.

 RECORREGUT

Comencem la ruta al costat de **1** **l'escola de Sant Jordi de Cercs (0:00h - 754m)** on hi ha un cartell informatiu de la ruta del "Tramvia de sang". Seguim els **senyals blancs i vermells** del GR 270 i les indicacions cap a Cercs, Berga i Espinalbet. Avancem per la carretera asfaltada en direcció O tot deixant enrere a l'esquerra un trencall cap a Cercs. Continuem per la carretera i al cap de poc deixem l'asfalt i agafem un corriol a mà esquerra seguint les indicacions del GR 270. Passem pel costat d'una tanca i ens endinsem en una bonica roureda.

Aviat ja trobem un dels innumerables ponts del tramvia de sang que, en aquest cas, ens permet travessar el **torrent de Peguera**. Just després trobem un altre trencall a la dreta, en direcció a Peguera, que deixem de banda. Nosaltres continuem seguint les marques blanques i vermelles del GR. Poc més enllà deixem de banda un altre camí en direcció a Cercs i ens enfilem pel corriol de la dreta tot resseguint una paret de pedra seca, cap a una zona de feixes i bardisses, amb algunes cabanes i horts. Continuem amunt fins que enllacem amb la **2** **carretera de la Casanova de les Garrigues (0:30h - 773m)**. Seguim la carretera avall a l'esquerra durant 1 km i, just passant un barranc embardissat, prenem un corriol a la dreta. Seguim el corriol cap al **tallafocs** d'una línia elèctrica des d'on gaudim de bones vistes cap als cims de la serra del Moixeró, al nord, amb la vall del Llobregat i la gran xemeneia de la central tèrmica de Cercs, i el poble de Cercs als nostres peus.

Continuem per sota la línia elèctrica i més endavant tornem a endinsar-nos al bosc. Caminem a l'ombra d'una pineda de pi roig i, seguidament, per una roureda amb boix, tot gaudint de les vistes cap al pantà de la Baells. Més endavant pugem unes escales que ens permeten superar el **3** **túnel de Cercs (1:15h - 746m)**, tornem a baixar per uns esglaons i seguim el corriol que flanqueja un vessant força dret i frescal. Girem altra vegada cap a migjorn i gaudim de la vista de l'embassament i la serra de Picancel. Passem per sobre de l'antiga carretera i davallem fins arribar-hi.

Seguim per la carretera antiga poc més de 1 km fins a l'altura de la **granja del Serrat del Gall**, que queda enfilada a la dreta de la via. Trobem una **4** **portella a l'esquerra (1:45h - 796m)** i deixem la carretera. Seguim pel camí que davalla cap a la casa de la Tossa, que voregem per sobre, pel costat d'uns pollancre altius. Seguim descendint i ens endinsem de nou en una bonica i frescal roureda fins que retrobem novament el traçat original de la via del tren. Passem per un parell més de talussos de la carretera, que superem per unes escales, i altre cop gaudim de boniques vistes cap a l'embassament i la serra de Picancel. El camí es fa més agradable i gaudim del bosc tot descobrint ponts curvilinis i parets de pedra seca que encara resten de l'antic traçat del tramvia.

Finalment enllacem amb la **carretera vella de Cercs** que ens condueix cap a un grup de cases al costat del pont de Cal Parraquer, a prop hi havia l'antiga estació de Cal Curriu. Seguim per la carretera fins al **5** **coll de Santa Magdalena (2:45h - 767m)**, baixem seguint les marques del GR i entrem a Berga passant pel **portal de Santa Magdalena**. Continuem baixant per carrerons estrets fins que desemboquem a la **6** **plaça de Sant Pere (2:50h - 712m)**, davant de l'església de Santa Eulàlia, punt final d'aquest itinerari a **Berga**.

Fem la tornada desfent el mateix itinerari fins a **1** **l'escola de Sant Jordi de Cercs (5:40h - 754m)**.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

El santuari de Queralt

El santuari de Queralt -conegut popularment com el "balcó de Catalunya"- és un conjunt arquitectònic dedicat a la Mare de Déu de Queralt que es troba situat a uns 1.200m d'altura al capdamunt de la serra de Queralt, just per sobre de la ciutat de Berga. La seva espectacular ubicació ens permet gaudir de grans vistes de tota la Catalunya central.

Coordenades GPS: 42.107679° 1.827422°

Les petjades de dinosaure de Fumanya

El conjunt paleontològic del coll de Fumanya es troba a més de 1.400m d'altitud i a 7 km de Sant Corneli, dins del terme municipal de Figols. L'impressionant jaciment allotja milers de petjades, ossos i ous de dinosaure que van viure en aquesta zona fa uns 65 milions d'anys. L'explotació de les mines a cel obert ha deixat al descobert aquest impressionant jaciment. Més informació: www.dinosauresfumanya.com.

Coordenades GPS: 42.179645° 1.796164°

La Patum de Berga

La Patum de Berga, declarada Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat per la UNESCO, és una festa tradicional i popular que se celebra a Berga durant la festivitat de Corpus. La Patum consta de diversos actes i representacions on els elements religiosos -l'origen de la festa és pagà, però fou assimilada i readaptada per l'església durant l'edat mitjana-, la pirotècnia i el foc són protagonistes.

Coordenades GPS: 42.104257° 1.846014°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!